

інтеграційний процес або структуру є якість інтегрованої структури та результативність інтеграційної діяльності.

Список використаної літератури:

1. Азінг Р. Європеїзація та інтеграція: концепти дослідження ЄС // Європейська інтеграція / уклад.: М. Яхтенфукс, Б.Колер-Кох / Пер. з нім. М. Яковлева. – К.: ВД «Києво-Могилянська академія», 2007. – 394 с.
2. Енциклопедичний словник з державного управління / уклад. Ю.П. Сурмін, В.Д. Бакуменко, А.М. Михненко та ін.; за ред. Ю.В. Ковбасюка, В.П. Троцинського, Ю. П. Сурміна. – К.: НАДУ, 2010. – 820 с.
3. Безпека та конкурентоспроможність економіки України в умовах глобалізації: монографія / За заг. ред. О.С. Власюка. – К.: 2017. – 384 с.
4. Кібік О.М. Забезпечення конкурентоспроможності економічної системи України: монографія / [О.М. Кібік, В.О. Котлубай, Ю.В. Хаймінова та ін.]; за ред. проф. О.М. Кібік. – Одеса, 2015. – 160 с.

Ключові слова: інтеграція, стратегія інтеграції, економічна система, економічний агент.

Ключевые слова: интеграция, стратегия интеграции, экономическая система, экономический агент.

Key words: integration, integration strategy, economic system, economic agent.

КОТЛУБАЙ ВЯЧЕСЛАВ ОЛЕКСІЙОВИЧ

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри національної економіки,
кандидат економічних наук, доцент*

РЕДІНА ЄВГЕНІЯ ВАЛЕНТИНІВНА

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри національної економіки,
кандидат економічних наук, доцент*

СИНЯ ЕКОНОМІКА ЯК НОВИЙ ВЕКТОР РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

Формування економік постіндустріального типу у 90 рр. ХХ ст. у світі отримала свого розвитку теорія так званої «зеленої економіки». Ця теорія базується на трьох основоположних принципах: будь-який обмежений простір унеможливорює здійснення постійного розширення певної сфери впливу; обмеженість ресурсів унеможливорює задоволення всіх потреб, що постійно збільшуються; все, що існує, є взаємопов'язаним [1].

Зелена економіка – це економіка, яка заснована на ефективному використанні існуючих ресурсів для задоволення потреб населення при мінімізації шкоди для екології. Головним в зеленій економіці є не

отримання прибутку за будь-яку ціну, а, в першу чергу, зменшення екологічної шкоди при задоволенні потреб населення.

Відповідно до прогнозів, наданих Організацією економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР), при сучасних темпах зростання світової економіки до 2050 р. у світі приблизно 70 % флори та фауни буде знищено [2].

В напрямку розвитку зеленої економіки було проведено багато самітів, конференцій та прийнято різні документи. Серед них можна відзначити Глобальний зелений новий курс 2009 р. (Видано Програмою ООН з навколишнього середовища в рамках Ініціативи з зеленої економіки за участю численних партнерів і фахівців з різних країн світу), Доповідь Підготовчого комітету Конференції ООН зі сталого розвитку 2010 р., Звіт про роботу Ради керуючих / Глобального форуму з навколишнього середовища на рівні міністрів на його дванадцятій спеціальній сесії 2013 р. тощо [3; 4; 5; 6].

В Україні було прийнято кілька документів на підтримку впровадження принципів зеленої економіки. Так, у 2010 р. був прийнятий Закон України «Про основні засади (стратегію) державної екологічної політики на період до 2020 р.». Головним механізмом реалізації стратегії було визначено Національний план дій з охорони навколишнього природного середовища на 2011-2015 рр., який було прийнято у 2011 р. У 2014 р. здійснювалася робота щодо підготовки проекту Національної концепції розвитку екологічно чистого виробництва та технологій до 2020 року. Проте, цей проект так і не було впроваджено [7].

Слід зазначити, що поки в Україні розроблялися шляхи впровадження зеленої економіки, у світі відбулися певні зміни щодо основних пріоритетів її розвитку.

Так, у 2012 р. у світі інвестори почали втрачати зацікавленість у зелених проектах. Як відомо, будь-які проекти, які пов'язані з відновлювальною енергетикою, будівництвом очисних та переробних заводів тощо, збільшують витрати товаровиробників та, відповідно, зменшують обсяги прибутків. В разі відсутності з боку держави будь-якої підтримки у вигляді дотацій, пільг на підтримку зелених проектів, у деяких випадках зовсім унеможливується реалізація таких проектів. Світова фінансово-економічна криза 2008-2010 рр. обумовила зменшення зацікавленості у інвестуванні в зелену економіку. Тому, у світі все більшої підтримки почали отримувати ідеї щодо замкненого природного циклу в бізнесі з максимально ефективним використанням наявних ресурсів [8].

З економічної точки зору створення очисних та сміттязнищувальних заводів має виключно від'ємний результат. Такій підхід не є прийнятним для всіх країн. Відповідно у країнах Європейського Союзу у 2012 рр. почав розвиватися новий напрямок розвитку економіки – так звана синя економіка. Вона передбачає створення таких заводів, які б переробляли сміття та відходи, наприклад, на нові товари, біогаз, інші природні матеріали. Такій підхід не тільки забезпечить ефективне використання ресурсів (майже повністю відновлювальну економіку), але і створить додаткові робочі місця [8].

Таким чином, синя економіка пропонує альтернативу звичайним індустріальним процесам, зміщуючи акцент з використання видобувних ресурсів на більш прості і екологічні технології. Її принципи дозволяють залучити підприємців до інноваційних бізнес-проектів, які могли б приносити економічну вигоду, успішно конкуруючи з традиційними підходами в економіці [9].

При цьому слід зазначити, що основу синьої економіки повинні скласти технології і виробництва, здатні не завдавати шкоди світовому океану. Тобто основний акцент у синій економіці робиться на світовий океан, моря і все, що з ними пов'язано.

У 2019 р. до сфери економіки, пов'язаної з океаном, морем і прибережною зоною, відносилось майже 4,5 млн людей. Річний обіг синьої економіки наближається до 700 млрд євро. На думку європейських експертів, цю цифру можна за 10 років збільшити втричі, впроваджуючи новітні технології в сферу створення альтернативної енергетики і виробництво заповнюваних продовольчих ресурсів [8].

Враховуючи темпи зростання світової економіки в останні роки, можна стверджувати, що за наступні 10-15 років світове виробництво та зайнятість збільшаться, у тому числі значно збільшаться і внесок морських галузей. Відповідно до прогнозу фахівців ОЕСР, до 2030 р. економічна активність в Світовому океані може збільшитися до 3 трлн доларів, а кількість працюючих при повній зайнятості зрости майже до 40 млн чоловік.

Головним ініціатором впровадження та реалізації синьої економіки виступає Європейський Союз. При цьому ЄС не обмежується тільки власними територіями, але і намагається її реалізувати в усьому світі.

Інтеграція України в міжнародне співтовариство, безумовно, вимагає відповідної адаптації та імплементації нових підходів до умов сталого розвитку нашої країни. Проте, це потребує суттєвих вкладень у різні сфери економіки, що пов'язані з морем.

Незважаючи на позитивну динаміку останніх років щодо прямих іноземних інвестицій, які станом на 31 грудня 2019 р. склали 35,8 млрд доларів, що на 2,89 млрд доларів більше ніж у попередній період [10], Україна все ще позиціонується як країна з надто високими ризикам. У найближчій перспективі тільки традиційні сектори економіки (енергетика, агросектор та інфраструктура) можуть сподіватися на позитивні тенденції щодо іноземного інвестування.

Серед основних чинників, які негативно впливають на обсяги іноземного інвестування в Україну, можна відзначити [10] корупцію (згідно з дослідженням, проведеним аудиторською компанією Ernst & Young у 2017 р., Україна займає 1 місце за рівнем корупції); недосконалий захист прав власності та кредиторів (недосконала нормативно-правова база); певні обмеження руху капіталу і валютного регулювання; недосконале податкове адміністрування, антимонопольне законодавство, здійснення цінового регулювання тощо.

Підводячи підсумок, треба зазначити, що впровадження синьої економіки є дуже складним і витратним процесом. Для країни, що має проблеми в сфері економічного розвитку, без підтримки іноземних

інвесторів такий сценарій розвитку неможливо реалізувати. Тому уряду країни необхідно зосередитися на розв'язанні проблем, що стримують залучення іноземних інвестицій, та поступово впроваджувати принципи синьої економіки.

Список використаної літератури:

1. Иванова Н.И., Левченко Л.В. «Зеленая» экономика: сущность, принципы и перспективы [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://cyberleninka.ru/article/n/zelenaya-ekonomika-suschnost-printsipy-i-perspektivy/viewer>.
2. Перспективы энергетических технологий [Электронный ресурс]. – Режим доступа: https://wwf.ru/upload/iblock/164/perspective_20x27_new.pdf.
3. Глобальный зеленый новый курс [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.unepcom.ru/images/greenecconomy/greennewdeal.pdf>.
4. Глобальные кризисы: национальный хаос? – на пути к «зеленой» экономике, а также решение многочисленных проблем и реализация возможностей [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://www.unepcom.ru/images/greenecconomy/gnecsn_ss9inf9.doc.
5. Доклад Подготовительного комитета Конференции ООН по устойчивому развитию [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.unepcom.ru/unep/gei/215-aconf216pc5.html>.
6. Отчет о работе Совета управляющих/Глобального форума по окружающей среде на уровне министров на его двенадцатой специальной сессии [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://wedocs.unep.org/bitstream/handle/20.500.11822/17292/K1350947.pdf?sequence=5&isAllowed=y>.
7. Яковенко Е.В. Перспективы развития «зелёной» экономики в украине и россии [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://cyberleninka.ru/article/n/perspektivy-razvitiya-zelyonoy-ekonomiki-v-ukraine-i-rossii/viewer>.
8. «Синяя экономика» для приморских регионов ЕС [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://newsaround.top/sinyaya-ekonomika-dlya-primorskih-regionov-es.html>.
9. В 2019 году ускорился прирост прямых инвестиций в Украину [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://minfin.com.ua/2020/03/15/41924267/>.
10. Проект Украина: что прорастет. Десятка самых привлекательных отраслей украинской экономики для инвестиций [Электронный ресурс]. – Режим доступа: https://project.liga.net/projects/ukraine_investment/.

Ключові слова: зелена економіка, синя економіка, ефективне використання ресурсів, економічний розвиток, світовий океан.

Ключевые слова: зеленая экономика, синяя экономика, эффективное использование ресурсов, экономическое развитие, мировой океан.

Key words: green economy, blue economy, effective use of resources, economic development, world ocean.